

prima instanță: D. Dolghieru

dosarul nr. 2ra-3580/14

instanța de apel: V. Pruteanu, A. Minciuna, Iu. Cimpoi

ÎNCHEIERE

24 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Universitatea Tehnică a Moldovei

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Valentinei Stoicev
împotriva Universității de Stat a Moldovei cu privire la anularea ordinului de
concediere, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate
de la lucru și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014, prin care a fost
admis apelul declarat de către Valentina Stoicev, casată integral hotărârea
Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 martie 2014 și emisă o nouă hotărâre cu
privire la admiterea parțială a acțiunii

constată:

La 03 iunie 2013, Valentina Stoicev a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Universității Tehnice a Moldovei cu privire la anularea ordinului de
concediere, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru
și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că prin ordinul Universității Tehnice a
Moldovei nr. 201-SP din 02 mai 2013 a fost concediată din funcția de lector
superior în legătură cu reducerea statelor de personal la Catedra Limbi Moderne a
UTM, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, cu începere de la 02 mai
2013.

Consideră că ordinul menționat este ilegal, nefondat și lipsit de suportul
juridic.

Menționează că conform ordinului Universității Tehnice a Moldovei
nr. 178-sp din 10 august 2004, ea a fost angajată în funcția de lector superior la
Catedra Limbi Moderne din cadrul UTM (prin transferare de la Academia de
Telecomunicații și Informatică din Republica Moldova), cu începere de la
01 septembrie 2004, iar ulterior, a fost reangajată la Catedra Limbi Moderne a UTM
în aceeași funcție de lector superior de la 01 septembrie 2005, cu încheierea

contractului individual de muncă nr. 44/05-s din 01 septembrie 2005 pe o durată de 5 ani, adică până la 01 septembrie 2010).

Susține că în anul 2010, între ea și pârâtă a fost semnat primul acord adițional nr. 104/10-s din 01 septembrie 2010 la contractul individual de muncă existent cu durată de 5 ani privitor la modificarea cuantumului retribuirii muncii (trecând de la norma didactică de 0,75 - la norma didactică de 0,70) și în consecință, la micșorarea duratei timpului de muncă, în conformitate cu dispozițiile art. 68 alin. (1) lit. d) și e) din Codul muncii.

Afirmă că în anul 2011 a fost semnat de către părțile contractante al doilea acord adițional nr. 156/11-t din 04 noiembrie 2011 la contractul individual de muncă existent cu durată de 5 ani și emis suplimentar ordinul pârâtei nr. 555-sp din 04 noiembrie 2011 despre modificarea cuantumului retribuirii muncii și în consecință, la micșorarea esențială a duratei timpului de muncă. Concomitent, prin pct. 2 al acordului adițional nr. 156/11-t din 04 noiembrie 2011 și ordinul menționat a fost prelungit termenul contractului individual de muncă existent până la 30 august 2012.

Relatează că în legătură cu faptul că la 01 septembrie 2010, data expirării termenului contractului individual de muncă, nici una dintre părțile contractante nu a cerut încetarea lui și raporturile de muncă au continuat de fapt, acest contract se consideră în virtutea prevederilor art. 83 alin. (4) din Codul muncii prelungit pe durată nedeterminată. Faptul că nici una dintre părțile contractante nu a cerut la 01 septembrie 2010 încetarea contractului individual de muncă pe durată determinată și raporturile de muncă au continuat neîntrerupt mai departe se confirmă documentar/univoc prin semnarea de către părți a primului acord adițional la contract (nr. 104/10-s din 01 septembrie 2010) și a celui de al doilea acord adițional la contract (nr. 156/11-t din 04 noiembrie 2011).

Menționează că cu toate cele invocate, prin ordinul pârâtei nr. 365-sp din 03 septembrie 2012 ea totuși a fost concediată din funcția de lector superior în legătură cu reducerea statelor de personal la Catedra Limbi Moderne a UTM, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, cu începere de la 02 mai 2013.

Susține că la 26 ianuarie 2013 a depus o petiție la Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, prin care a solicitat implicarea sindicatelor țării în luarea tuturor măsurilor de rigoare în vederea anulării ordinului nr. 365-sp din 03 septembrie 2012 și restabilirii ei în funcția precedentă de lector superior al Catedrei Limbi Moderne a UTM.

La rândul său, conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova s-a adresat cu demersul nr. 03-01/96 din 01 februarie 2013 către rectorul și comitetul sindical ale Universității Tehnice din Moldova, prin care s-a constatat ilegalitatea ordinului nr. 365-sp din 03 septembrie 2012 despre eliberarea sa din funcție și în legătură cu acest fapt, a propus anularea lui cu restabilirea acesteia în funcția de lector superior al Catedrei Limbi Moderne a UTM.

Mai indică că conform răspunsului rectorului Universității Tehnice din Moldova nr. 01/3-172 din 12 februarie 2013, ordinul nr. 365-sp din 03 septembrie 2012 a fost anulat ulterior prin ordinul nr. 35-SP din 31 ianuarie 2013, iar ea a fost considerată restabilită în funcția de lector superior al Catedrei Limbi Moderne a

UTM (0,2 unitate) cu achitarea tuturor drepturilor salariale, însă în realitate, restabilirea sa în funcția nominalizată nu a avut loc, deoarece nu i-a fost acordată nici o oră didactică de profesor de limbă română, fiind de fapt suspendată din funcție.

Afirmă că în luna februarie 2013, pârâta a declanșat procedura de concediere a sa din funcția de lector superior al Catedrei Limbi Moderne a UTM în legătură cu reducerea statelor de personal. Astfel, prin ordinul pârâtei nr. 67-SP din 20 februarie 2013 a fost redus intenționat/grabnic numărul de personal didactic al Catedrei Limbi Moderne a UTM cu o unitate (un profesor de limbă română).

Invocă că a doua zi, prin ordinul pârâtei nr. 76-SP din 21 februarie 2013 a fost inițiată procedura de preavizare a ei cu 2 luni înainte de concediere din funcție în legătură cu reducerea numărului de personal al Catedrei Limbi Moderne a UTM, fapt ce confirmă lipsa orelor didactice de profesor de limbă română din cauza lipsei de dorință a șefei de catedră de a-i întoarce orele sale redistribuite anterior nefondat altor membri ai catedrei vizate.

În dimineața zilei de 29 aprilie 2013, până la ședința Comitetului Sindical al UTM, care s-a desfășurat în aceeași zi, începând cu orele 15.00, unde a fost invitată, șefa Catedrei Limbi Moderne a UTM, în prezența a 7 subalterni ai săi, care au aplicat semnăturile la indicația forțată a șefei, a ticluit pe ascuns 3 acte false datate cu 28 februarie 2013, 29 martie 2013 și 29 aprilie 2013 privind neprezentarea ei la serviciu în funcția de lector superior al Catedrei Limbi Moderne a UTM în perioadele 01 februarie 2013 – 28 februarie 2013, 01 martie 2013 – 29 martie 2013 și 01 aprilie 2013 – 29 aprilie 2013.

Menționează că aceste acte false, despre existența cărora a aflat abia la 03 mai 2013, nu corespund totalmente realității și denaturează starea adevărată de lucruri, deoarece funcția ei de lector superior al Catedrei Limbi Moderne a UTM nu a fost restabilită deloc în statele de personal ale UTM așa cum o cer univoc dispozițiile pct. 4 din Modalitatea de elaborare și aprobare a schemelor de încadrare a personalului instituțiilor și organizațiilor finanțate de la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale (Anexa nr. 4 la ordinul Ministrului Finanțelor nr. 55 din 11 mai 2012), conform cărora pe parcursul anului, schema de încadrare poate fi reexaminată și aprobată în legătură cu modificarea structurii, efectivului - limită sau mărimii salariului lunar/de funcție/tarif. Mai mult ca atât, faptul că actele nominalizate sunt false și denaturează starea adevărată de lucruri se confirmă suplimentar prin lipsa funcției de lector superior al Catedrei Limbi Moderne a UTM, deținută de ea anterior.

Susține că prin scrisoarea conducerii UTM nr. /01/3-314 din 05 martie 2013 i-a fost propus transferul într-o funcție vacantă de lector superior (0,2 unitate) la Catedra Informatică Aplicată a FCIM din cadrul UTM, dar care s-a dovedit a fi, în consecință, un loc de muncă inexistent/virtual, deoarece funcția dată de lector superior ca profesor de limbă română (la Catedra Informatică Aplicată) nu a fost inclusă în anul 2013, în statele de personal ale UTM.

Presupusa funcție tehnică vacantă de lector superior la Catedra Informatică Aplicată a FCIM din cadrul UTM nu are nimic comun cu conținutul activității de lector superior al Catedrei Limbi Moderne a UTM ca profesor de limbă română,

deoarece în caz contrar, administrația UTM ar fi recurs nestingherit și operativ la permutarea ei în cadrul aceleiași unități la altă catedră, cu emiterea doar a unui simplu ordin de permutare conform art. 74 alin. (4) din Codul muncii.

Afirmă că procedura de concediere a sa din funcția deținută de lector superior al Catedrei Limbi Moderne a UTM în legătură cu reducerea numărului de personal este din punct de vedere juridic nefondată, deoarece în realitate volumul ei de ore didactice ca profesor de limbă română (de 0,2 funcție) nu a fost redus, ci doar redistribuit de administrația UTM altor lectori ai catedrei nominalizate, iar conform art. 88 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, angajatorul trebuie să emită un ordin, motivat din punct de vedere juridic, cu privire la reducerea numărului de personal.

Invocă că administrația UTM nu a respectat întocmai dreptul său preferențial la menținerea la lucru, garantat de art. 183 alin. (1) din Codul muncii, deoarece ea are cea mai mare vechime în muncă pe specialitatea pedagogico-didactică de 28 de ani în comparație cu ceilalți membri ai Catedrei Limbi Moderne a UTM. Vechimea totală în muncă pe specialitatea pedagogico-didactică de 28 de ani denotă faptul că ea are cea mai mare experiență pe tărâmul didactico-pedagogic din cadrul Catedrei Limbi Moderne a UTM.

Consideră că faptul precum că procedura inițiată de către administrația UTM privitor la concedierea ei din funcția de lector superior al Catedrei Limbi Moderne în legătură cu reducerea numărului de personal este ilegală se confirmă suplimentar prin avizul juridic al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova nr. 03-05/259 din 14 martie 2013.

Mai invocă că conform art. 88 alin. (2) din Codul muncii, ordinul despre concedierea sa din funcție nr. 201-SP din 02 mai 2013 trebuia să fie emis de către UTM după expirarea termenului de preavizare de 2 luni privitor la concedierea preconizată, însă în cazul dat, acest termen nu a fost respectat de către administrația UTM, deoarece nu există nici un act juridic ce ar confirma că ea a fost preavizată despre concedierea sa din funcție anume la data de 02 martie 2013, adică exact cu două luni înainte de emiterea ordinului despre concedierea sa, mai ales că ziua de 02 martie 2013 a fost după calendar o zi de repaus săptămânal conform art. 109 alin. (1) din Codul muncii (sâmbătă).

Consideră că ordinul pârâtei nr. 201-SP din 02 mai 2013 este ilegal, deoarece a fost emis fără respectarea termenului strict de 2 luni.

Menționează că atât prin ordinul nr. 365-sp din 03 septembrie 2012, cât și prin ordinul nr. 201-SP din 02 mai 2013 i-a fost cauzat un prejudiciu moral considerabil, extrem de grav și cu un impact foarte negativ asupra stării sale moral-psihologice și reputației de cadru didactic în fața studenților și colegilor, cauzându-i suferințe psihice și morale insuportabile și practic irecuperabile.

Solicită anularea ordinului Universității Tehnice a Moldovei nr. 201-SP din 02 mai 2013 privind concedierea ei din funcție în legătură cu reducerea statelor de personal, restabilirea în funcția de lector superior al Catedrei Limbi Moderne a UTM și încasarea de la pârâtă a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, cu începere de la 02 mai 2013 într-o mărime nu mai mică decât salariul său mediu, a sumei de 20000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1000 Euro.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 martie 2014 acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014 a fost admis apelul declarat de către Valentina Stoicev, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial acțiunea, anulat ordinul Universității Tehnice a Moldovei nr. 201-Sp din 02 mai 2013 de concediere a Valentinei Stoicev, restabilită Valentina Stoicev în funcția de lector superior la Catedra Limbi Moderne a Universității Tehnice a Moldovei și încasat de la Universitatea Tehnică a Moldovei pentru Valentina Stoicev salariul pentru absența forțată de la serviciu în perioada 02 mai 2013 – 11 iunie 2014 inclusiv în sumă de 18713,35 lei, suma de 2000 lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată în sumă de 1000 lei, iar în total 21713,35 lei, în rest acțiunea a fost respinsă. Totodată, a fost încasat de la Universitatea Tehnică a Moldovei taxa de stat în sumă de 661,40 lei pentru soluționarea pricinii în prima instanță și suma de 496,05 lei pentru soluționarea pricinii în ordinea de apel, iar în total suma de 1157,45 lei. La fel a fost menționat că decizia în partea restabilirii în funcție și a încasării unui salariu lunar în sumă de 1400 lei se execută imediat.

La 31 octombrie 2014, Universitatea Tehnică a Moldovei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând repunerea în termen și admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Susține că decizia integrală a instanței de apel a fost expediată în adresa Universității Tehnice a Moldovei abia la 15 octombrie 2014.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a aplicat și interpretat eronat normele de drept material și a apreciat subiectiv și unilateral probele administrate.

Consideră eronat argumentul instanței de apel precum că ordinul de reducere a numărului de personal nr. 67-sp din 20 februarie 2013 nu este motivat din punct de vedere juridic. Conform diagramei anexate la prezentul recurs, se observă regresul orelor de limbă română în perioada anilor 2010-2014. Din cifrele arătate rezultă expres că numărul de ore la cursul de limbă română în anul de studii 2012/2013 (perioada când a fost inițiată procedura reducerii de personal la catedra Limbi Moderne sub incidența căreia a căzut intimata) a scăzut cu 0,67 unități comparativ cu anul de studii precedent (2011/2012) și cu 2,78 unități comparativ cu anul de studii 2010/2011. Astfel, consideră absolut eronat și nefondat argumentul instanței de apel precum că sarcina didactică nu a scăzut și că nu este necesar de a reduce funcția de lector superior.

Menționează că instanța de apel eronat a interpretat procedura reducerii de personal. Procedura reducerii de personal la catedra Limbi Moderne a fost inițiată de UTM anume pe motivul scăderii (regresului) anual al sarcinii didactice la cursul de limbă română, sarcină care este redistribuită la începutul fiecărui an de studii între profesorii de limbă română.

Susține că problema insuficienței volumului de lucru (orelor) la catedra Limbi Moderne a apărut încă în anul 2011, când a fost inițiată prima procedură de reducere a statelor, fiind concediați prin reducere 2 cadre didactice care duceau cursul de

limbă română. A doua procedură de reducere la aceeași catedră a fost efectuată în anul 2012, fiind concediată încă o persoană care ducea același curs.

Afirmă că greșit sunt interpretate de către instanța de apel și prevederile art. 88 din Codul muncii ce țin de preavizare, invocând că UTM a fost obligată să preavizeze întreg personalul Catedrei Limbi Moderne. Conform art. 88 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, în caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, vor fi preavizate numai persoanele ale căror locuri de muncă urmează a fi reduse. Astfel, nicidecum instanța de apel nu este în drept să declare precum că UTM a întreprins careva acțiuni ilegale în ceea ce ține de preavizare și că preavizarea concretă a intimatei, a cărei funcții urma a fi redusă, nu se admite.

Invocă că instanța de apel greșit a interpretat și aplicat normele dreptului material și, anume, normele ce țin de dreptul preferențial la menținerea la lucru în cazul reducerii numărului de personal - art. 183 din Codul muncii.

Conform art. 183 alin. (2) lit. c) din Codul muncii, în cazul unei egale calificări, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru se bucură salariații care au o mai mare vechime în muncă în unitatea respectivă, adică în UTM, iar intimata are vechimea în muncă în UTM de 08 ani 08 luni, însă celelalte salariați Valentina Cuciuc - 11 ani 08 luni, Mariana Golovaci - 16 ani 08 luni, Elena Hodinitu - 16 ani 02 luni și, respectiv, Iulia Moscalenco - 10 ani 10 luni.

Mai invocă că este greșită afirmația instanței de apel precum că Universitatea Tehnică a Moldovei nu a respectat prevederile art. 88 alin. (1) lit. c) și art. 88 din Codul muncii și nu i-a propus intimatei o funcție vacantă, deoarece propunerea i-a fost prezentată în scris prin scrisoarea nr. 01/3-314 din 05 martie 2013, recepționată la 06 martie 2013, însă intimata a refuzat funcția.

Menționează că dovada precum că instanța de apel a apreciat incomplet și eronat probele administrate o constituie și decizia în partea ce ține de calcularea salariului pentru perioada absenței forțate – 02 mai 2013-11 iunie 2014, calculând salariul intimatei ca fiind în mărime de 1400 lei, deși la dosar este anexat borderoul de plată a salariului intimatei (contul personal), unde este arătat că salariul acesteia constituia 710 lei.

Susține că situația privind reducerea funcției intimatei a fost examinată minuțios la ședința Comitetului Sindical al UTM, unde reprezentanții salariaților, fiind în cunoștință de situația catedrei de Limbi Moderne, au dat acordul concedierii intimatei, această procedură fiind indispensabilă situației academice a catedrei respective, iar intimata fiind salariața care cădea sub incidența reducerii, având în vedere că nu întrunea condițiile pentru a beneficia de dreptul preferențial de a fi menținută la lucru în corespundere cu prevederile art. 183 din Codul muncii.

Afirmă că de către Universitatea Tehnică din Moldova au fost respectate întocmai și integral prevederile art. art. 88 și 183 din Codul muncii și nu există vreun temei juridic care ar determina restabilirea intimatei.

Prin referința depusă la 02 decembrie 2014 Valentina Stoicev a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa recurente la 30 septembrie 2014, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată (f. d. 228), iar recurenta susține că decizia integrală a instanței de apel a fost expediată în adresa ei abia la 15 octombrie 2014.

Prin urmare, la caz se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Universitatea Tehnică a Moldovei nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Universitatea Tehnică a Moldovei, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Universitatea Tehnică a Moldovei ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Universitatea Tehnică a Moldovei se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari